

Berättelse

om hvad i Riket och dess Styrelse sig tilldragit
sedan sista Riksdag;

Gifwen Stockholms Slott å Rikssalen den 18 Januari 1871.

Till ordnande af postförbindelsen emellan Swenska kusten och För- Additionelt
Pommern har i Berlin, den 20 Mars 1870, blifwit afflutadt ett Abdi- Fördrag till
tionellt Fördrag till det, under den ²³/₂₄ Februari 1869, emellan Sverige Postfördrag
och Nord-Dyfska Förbundet afflutade Postfördrag. med Nord-
Dyfska Förbun-
det.

Genom en Ministeriel Deklaration, undertecknad i St. Petersburg Deklaration
den ^{1 Juni}/_{20 Maj} 1870, är öfwerenskommelse träffad angående ersättning i wissa angående er-
fall åt wittnen, afhörda i brottmål å ömse sidor af gränsen emellan sättning åt
Sverige och Finland. wittnen.

Emedan förändringar påfallades uti den med Belgien, under den Konvention
28 Oktober 1843, afflutade Konvention, rörande ömsesidigt utlemnande om utlemnan-
af förbrytare, har till följd deraf en ny Konvention blifwit i Stockholm de af förbry-
den 26 April 1870 afflutad. Denna Konvention är ratificerad af tare.
Bih. till Riksb. Prot. 1871. 1:a Saml. 1:a Afdeln. 1

Riksdags-Berättelsen.

Hans Maj:t Konungen den 17 Juni samt af Hans Maj:t Konungen af Belgien den 14 Maj.

Justitie-
Statsmini-
sterns embets-
berättelser.

Jemlikt de till Justitie-Statsministern från domstolar samt polis- och verkställande myndigheter för år 1868 inkomna uppgifter, har antalet af anhängiggjorda mål och ärenden nämnda år utgjort: af twistemål 49,838, deribland konkurs- och urarfwamål 1,967 och böffillnadsmål utan sammanhang med konkurs 111; af alla konkurs- och urarwa-ärenden, utan afseende derå om twistefråga i dem till domstols afgörande hänfjutits eller ej, 3,991; af skuldfordringsmål hos Kongl. Maj:ts Besfallningshafwande 191,762; af andra civila ärenden 180,128; samt af brottmål 28,556. — Uti de samma år i första instans afgjorda brottmål hafwa åtalats 41,416 färskilda lagöfwerträdelsor och blifwit saksfällde 32,389 personer, nemligen 29,162 män och 3,227 qwinnor. Bland desfa saksfällde dömdes till dödsstraff 9 män och 2 qwinnor, till straffarbete 2,446 män och 444 qwinnor, till fängelse 557 män och 91 qwinnor, till annan urbota bestraffning 231 män och 12 qwinnor, samt till endast böter 25,919 män och 2,688 qwinnor. Något dödsstraff har under ifrågawarande år icke blifwit inom Riket verkställt.

Tillökning af
divisionernas
antal i Rikets
Hofrätter.

Till befrämjande af ett skyndsammare afgörande af inkomna mål hafwa, med Kongl. Maj:ts begifwande, Göta Hofrätt under sistlidne års wår- och höst-sessioner samt Hofrätten öfwer Skåne och Blekinge under hela nämnde år hwar för sig arbetat å en afdelning utöfwer det å stat bestämde antal divisioner; hwarjemte Kongl. Maj:t för enahanda ändamål medgifwit, att en dylik af behofwet påkallad förstärkning i Hofrätternas arbetskrafter finge under innewarande år ega rum, för Swea och

Göta Hofrätter under årets fem första månader, och för Hofrätten öfwer Skåne och Blekinge från årets början till den 1 November.

Efter wederbörande förslag har Kongl. Maj:t meddelat föreskrifter rörande förändrad organisation af Rådstufwurätten och Magistraten i städerna Westerstid, Hernösand, Söderköping och Christinedamn och i sammanhang dermed uppgjorda nya aflöningsstater för dessa Rådstufwurätters och Magistraters ledamöter och tjenstemän; hwarjemte Kongl. Maj:t fastställt ny ordning för Borgmästarewal i Lidköping och Wimmerby, så ock förslag till röstberäkning wid dylika wal i Norrtelje.

Organisation af Rådstufwurätter och Magistrater.

Walordningar m. m.

På grund af gjorda framställningar har Kongl. Maj:t, med stöd af Kongl. Förordningen den 1 Maj 1868 angående bouppteckningars arffskiftens upprättande i stad, förklarad, att i städerna Westerstid, Söderköping, Umeå, Lindesberg, Norrtelje, Hedemora och Christinedamn Magistratens rättighet att förordna boupptecknings- och arffskiftesmän skall upphöra.

Upphörande af Magistraters rätt att förordna boupptecknings- och arffskiftesmän.

Enär, enligt gjord anmälan, den lokal, som begagnas för staden Grennas arkiv, icke kunde anses tryggad mot eldfara, har, i enlighet med wederbörandes hemställan, nådig föreskrift meddelats, att de i nämnda arkiv besintliga domböcker, tänkeböcker och öfriga rättsfkipningen rörande handlingar, tillhörande tiden före 1736, skola till Riksarkivet öfwerlemnas, för att för framtiden der förwaras.

Öfwerlemnande af handlingar från Grenna stads arkiv till Riksarkivet.

För åstadkommande af önskwärd regelbundenhet i landets judiciela indelning har Kongl. Maj:t, uppå gjorda framställningar, förordnat: att ett mantal frälse Rångstorp skall skiljas från Hellestads och Tjellmo tingslag och förenas med Sköllersta härad; att ett af Carlstads stad, för des

Förändringar i landets judiciela indelning.

utvidgande, från fäteriet Lilla Wårnäs inom Carlstads tingslag exproprieradt område skall förläggas under nämnde stads Rådstufwurätts domwårjo; att de delar af Hidinge, Knista, Dwisbro och Nysunds soöknar, som tillhöra Lekebergs härad, skola införliswas med Edsbergs härad; och de delar af Winteråsa, Tyhlinge och Kils soöknar, hwilka tillhöra Lekebergs samt Nora och Hjuljö bergslagers härader, läggas till Örebro härad; samt att $\frac{3}{80}$ mantal af frälsehemmanet Krokslätt Morgården, som blifwit inköpt för Göteborgs stads räkning, skall från Säfwedahls härad öfwerflyttas till berörde stads område.

Domsage-
reglering.

Till följd af Kongl. Maj:ts den 7 Mars 1856 meddelade beslut har, efter det under sistlidne år Häradshöfdingen i Säfwedahls härad från embetet afgått, nämnde härad blifwit förenadt med Östra och Westra Hising samt Alfins häraders domsaga.

Gemensamma
tingsstäder för
ranfakning
med häftade
personer.

Med anledning af gjorda framställningar har Kongl. Maj:t medgifwit, att för handläggning af brottmål angående häftade personer tingsstad må begagnas för Nordals härad å länscellfängelset i Wenersborg gemensamt med Sundals och Walbo härader, samt för Östra Övinge härad, på försök under tre år, å länscellfängelset i Christianstad gemensamt med Willands härad.

Uppförande af
nytt häkte å
Swanesund.

Efter af Fångwårds-Styrelsen gjord anmälan om behofwet af att å Droufts och Tjörns häraders tingsställe Swanesund, i stället för derwarande gamla och i hög grad bristfälliga häradshäkte, uppföra ett nytt sådant, samt enär dessa häraders innewånare, enligt med Kronan träffadt aftal, emot utgörande af wist årligt bidrag till underhåll af kronohäktet i Uddewalla, äro befriade från skyldigheten att inom häraderna bygga

färfildt häfte, har Fångwårds-Styrelsen erhållit nådig befallning att gå i författning om uppförande å Swanefund af en ny fängelsebyggnad, i enlighet med fastställd ritning; och har Kongl. Maj:t tillika, för åftadkommande af besparing i fångtransportkostnaderna i Göteborgs och Bohus län, förordnat, att, sedan byggnadsarbetet blifwit fullbordadt, detta häfte finge tillswidare såsom kronohäfte begagnas för verkställande af fängelse wid watten och bröd samt enkelt fängelse, hwartill böter blifwit förwandelade, äfwen som till förwarande af ransakningsfångar; i sammanhang hwarmed erforderliga föreskrifter i afseende å tillsynen wid häftet meddelats.

Sedan öfwerenskommelse träffats derom, att Kronoarbeitscorpens disciplin-kompani skulle för enskilda entreprenörers räkning, emot stadgade dagsverksafgifter till fångwården, sysselfättas med stensprängning och andra dylika arbeten å ön Bollö i Carlskrona skärgård, har detta kompani blifwit från dess förutwarande arbetsstation Borghamn i Östergötland till nämnde ö förflyttadt.

Förflyttning af Kronoarbeitscorpens disciplin-kompani.

Wid en under sistlidne års sommar inom straff- och arbetsfängelsset i Malmö inträffad brand, blefwo citadellets westra flygel samt hälften af den födra, hwilka delar af byggnaden innehöllo fem arbetsfalar och de flesta logementen för fångpersonalen, af elden förstörda. Då utrymmet inom straff- och arbetsfängelserna för fångar af mankön redan förut war strängt anlitadt, hafwa slyndsamma åtgärder måst widtagas för anskaffande af erforderliga logement och arbetslokaler inom fängelsset i Malmö; och har Kongl. Maj:t i sådant hänseende anbefallt Fångwårds-Styrelsen att föranstalta om iståndsättande och inredande med celler af den genom branden skadade delen af födra längan äfwen som om uppförande å

Byggnadsarbeten wid straff- och arbetsfängelsset i Malmö.

bastionen Carolus wid citadellet af ett arbetshus af tegel m. m., allt i öfwerensstämmelse med uppgjorda och granskade ritningar.

Användande af Nya Warf-
wet wid Göte-
teborg till fän-
gelselokal.

Sedan Kongl. Maj:t den 14 December 1869 medgifwit, att Nya Warfwet wid Göteborg finge tillswidare användas till fångars förwarande, samt erforderliga medel för inredande af provisionel fängelselokal inom derwarande byggnader blifwit i nåder anwisade, hafwa under sistlidne års höst omkring 200 fångar blifwit i detta fängelse inrymde.

Fängelsebygg-
naden i We-
sterwik.

Arbetet å den nya fängelsebyggnaden i Westerwik har framskridit så långt, att detsamma, med undantag af den yttre afrappningen, torde komma att under innewarande år afflutas.

Ändringar i
K. Kungörel-
sen d. 25 Okt.
1839, angäen-
de fångförtec-
ningars upp-
rättande och
afgifwande.

Å ändamål att bereda direktörerna wid fängelserna samt stations-
cheferna wid Kronoarbeta-corpset någon lättnad i deras under sednare tider
alltmera ökade göromål, har Kongl. Maj:t, uppå Fångwårds-Styrelsens
förslag samt efter wederbörandes hörande, meddelat föreskrift om wisfa
ändringar uti Kongl. Kungörelsen den 25 Oktober 1839, angående fång-
förteckningars upprättande och afgifwande.

Lagförändrin-
gar.

Under den 12 Maj 1870 har Kongl. Maj:t låtit utfärda de af Kongl. Maj:t föreslagna, af Riksdagen antagna Förordningar dels angående upphäfwande af frälsemäns och deras wederlikars rätt till färskiildt forum i brottmål, och dels angående ändring i Konkurslagens stadgande om borgenärsed och akord; hwarjemte den 11 Januari 1870 utfärdats nådig Kungörelse angående Kanslirättens upphörande och öfwerflyttande af dess domsrätt å andra domstolar.

Öfwer den af sednaste Riksdag beslutade lagförändring, hwilken Kongl. Maj:t ansett Sig ej böra bifalla, will Kongl. Maj:t meddela

färskild berättelse, innefattande jemväl de skäl, som funnits hindra förslaget antagande.

Under sifflidne år har Högsta Domstolen afgifwit infortrade underdåniga utlåtanden dels öfwer förslaget till lag om inskrifning i fastighetsbrot och till förordning angående wissa lagförändringar i sammanhang med införande af nämnde lag, dels ock öfwer förslaget till stadga angående allmänna underdomstolarne å landet och till förordning om wissa lagförändringar i sammanhang med antagandet af nämnde stadga.

Utlåtanden af Högsta Domstolen öfwer lagförslag.

Den Komité, som, på sätt berättelsen till sednaste Riksdag utwisar, blifwit af Kongl. Maj:t tillsatt för verkställande af omarbetning i wissa delar af förslaget till ny lag om wattenrätten, har under sifflidne år till Kongl. Maj:t afgifwit betänkande med förslag till förordning angående wattenrätten och till flottningsstadga; och har under årets sista månader tryckningen af dessa förslag och det underdåniga betänkandet pågått.

Förslag till förordning angående wattenrätten m. m.

Inom de i berättelsen till 1870 års Riksdag omnämnda, af Kongl. Maj:t förordnade färskilda Komitéer för utarbetande af förslag till förändrad lagstiftning angående utföringswäsendet och till ombesörjande af en revision utaf den gällande Kyrkolagen har arbetet under sifflidne år blifwit fortsatt, men är ännu ej afslutadt.

Rag-komitéer.

Indelta Arméens wapenöfningar hafwa år 1870 i stadgad ordning försiggått; hwarjemte, för att underhålla och utbilda skjutskickligheten hos Arméens skarpskyttar, färskilda skarpskyttemöten för detta manskap, i likhet med hwad de sednare åren egt rum, wid samtliga indelta infanteri-regementen och korpsen warit anbefallda. Under årets lopp hafwa jemväl

Indelta Arméens wapenöfningar.

förberedande underbefälsffolor, med samma styrka och öfningstid som hittills warande korporalsffolor, warit sammandragna wid samtliga indelta regementen och korpsen med undantag af de båda Skånska kavalleri-regementena, samt desutom gemensamma underbefälsffolor: för hela indelta kavalleriet i Stockholm under 90 dagar och för hela indelta infanteriet å Carlsborg under 75 dagar. Wid underbefälsffolan i Stockholm lemnades underwisning åt 8 underofficerare och 37 man, korporaler, volontärer och ryttare, samt wid ffolan å Carlsborg åt 92 underofficerare och 535 man, korporaler, volontärer och soldater.

Kompani-
ffjutbanor.

Sedan ffjutbanor för gemensamt begagnande af indelta infanteriet och de frivilliga skarpskytteföreningarne under nästlidne vår blifwit inrättade uti Malmöhus, Christianstads, Kronobergs och Calmar län, hafwa de i dessa län förlagda indelta infanteri-regementen redan år 1870 kunnat till dessa banor delwis förlägga kompaniernas målsffjutningsöfningar och derigenom för stundande regementsmöten bereda tillfälle att använda den förut af målsffjutningsöfningar upptagna tiden till andra nödwändiga öfningar.

Wärswade
Arméens öf-
ningar.

Förefkrifter hafwa blifwit utfärdade om inrättande wid värswade garnisonerade infanteriets och kavalleriets regementen af årliga underbefälsffolor efter hufwudsakligen enahanda grunder, som för indelta Arméen, och hafwa dylika ffolor redan wid samtliga regementen tagit sin början.

Bewärings-
manskapets
wapenöfning.

Bewäringsmanskapets wapenöfning har år 1870 i så måtto warit inskränkt, att endast första klassens manskap wapenöfwats. Öfningarne för andra klassens manskap insläldes dels på grund af här nedan omnämnda beslutade jemkning mellan åtskilliga regementens och korpsens

bewärings=områden och häraf följande nödvändiga öfverflyttning af persedlar m. m. mellan regementenas förråd, dels på grund af otillräcklig tillgång af bakladdningsgewär, hwarigenom bewäringsmanskapets samöfning med stammen ej skulle medfört alla dermed åsystade fördelar, dels och på grund af de flera skäl, som för nästlidna Riksdag blifwit af Chefen för Vandtförswars=Departementet tillkännagifna. Den åt bewäringsfkyldig lemnade rättighet att mot erläggande af wiß afgift, hwilken jemwäl för år 1870 warit bestämd till 100 Riksdaler, winna befrielse från wapenöfning i frédstid, har begagnats af 439 wapenöfningsfkyldige, hwarigenom således 43,900 Riksdaler kommit Allmänna Bewäringsfonden tillgodo. Såsom bewäringseliter, för hwilka kostnaden till en del utgår från nämnda fond, äro för närwarande antagna 113 personer.

Genom af Kongl. Maj:t den 5 Februari 1870 beslutad förändrad reglering af bewäringsområdena inom 1:sta, 2:dra, 3:dje och 4:de Militär=distrikten, har bewäringsmanskapet blifwit jemnare än förut fördeladt på de inom nämnda distrikt förlagda regementen och coryser.

Ändrade bewäringsområden.

Af de wid början af år 1870 besintliga 262 frivilliga skarpskytteföreningar hafwa under årets lopp, uppå derom gjord anmälan, 11 blifwit upplösta, under det 1 nybildats. De frivilliga skarpskytteföreningarnes antal uppgår således för närwarande till 252 med en sammanlagd styrka af 32,597 aktiva medlemmar. En allmän skjuttäflingsfest för medlemmar af dessa föreningar har under sommaren warit i hufwudstaden anordnad.

De frivilliga skarpskytteföreningarne.

För Stockholms frivilliga skarpskytteförening har wid Carlberg blifwit anlagd en skjutbana af 1,200 fots längd med skotthus; hwilken bana är affedd att äfwen begagnas af kadett=corysen, wid corysens målskjutningsöfningar.

Skjutbana.

Swenska offi-
cerares anställ-
ning i utländsk
krigstjänst.

För utbildning i krigareyrket hafwa fem Swenska officerare haft anställning i utländska arméer, af hwilka officerare fyra erhållit understöd från det för dylikt ändamål förskildt bewiljade anslag.

Komitéer.

Den år 1868 för granskning af exercisreglementet för infanteriet förordnade komité är sjsjelsatt att, med ledning af under wapenöfningarne 1870 wunnen erfarenhet, utarbete slutligt förslag i ämnet.

En komité af kavalleri-officerare har blifwit nedsatt för att afgifwa förslag till de förändringar i anordnandet af kavalleriets öfningar och i samma wapens exercisreglemente, som blifwa en följd af den, enligt hwad här nedan omförmäles, beslutade förändrade bewäpningen, med flera dit hörande frågor.

Likaledes har blifwit nedsatt en komité för utarbetande af förslag till nytt fältförwaltnings-reglemente.

Arméens be-
wäpning.

Sedan hela infanteriet numera blifwit försedt med en omgång gewär af 1867 års modell, har Kongl. Maj:t förordnat att gewär af nämnda modell skola, så skyndsamt ske kan, utlemnas jemwäl för en klass bewäringsmanskap, eller den styrka, som under nuwarande förhållanden samtidigt med stammen kan komma att wapenöfwas.

Ny bewäp-
ning för ka-
valleriet.

Ny bewäpning af revolver och karbin har blifwit för kavalleriet bestämd och modell å bakladdningskarbin, i hufwudsaklig öfwerensstämmelse med det för infanteriet 1867 antagna gewär, och affedd för en del af kavalleri-trupperna, fastställd.

Till anskaffning af 5,000 stycken revolver med ammunition och remtyg samt 1,000 stycken karbiner har af det så kallade Mindre kreditivet 230,000 Riksdaler blifwit disponerade.

För fästnings-artilleriets behof hafwa 7 stycken lavetter af jernplåt, till 9,63 kanoner, blifwit från enskild verkstad levererade. Fästnings-artilleriet.

Wid artilleri-verkstäderna har, utom årligen återkommande reparationsarbeten, tillverkningen af troßfordon fortgått med den skyndsämhet, att 65 stycken parkwagnar blifwit under året fullbordade. Å pyrotekniska verkstaden wid Marieberg hafwa tids-, perkussions- samt antändningsrör blifwit förfärdigade till ett sammanlagdt antal af 90,000 stycken. Fästartilleriet.

Gewärstillverkningen wid Carl Gustafs stads faktori har oafbrutet fortgått, och under de sifstförslutna fyra månaderna med utsträckt arbetstid; hwarigenom ock tillgången af gewär, dels nya dels förändrade, nu uppgår, inberäknadt de wid Husqvarna faktori förfärdigade, till omkring 76,000 stycken. Gewärstillverkningen.

Tillverkningen af kopparpatroner wid ofwannämnda pyrotekniska verkstad har blifwit uppdrifwen till den höjd, som under närvarande förhållanden derstädes är möjlig, så att behållningen i förråden, oaktadt den betydliga årliga förbrukningen, nu utgör omkring 8,500,000. Kopparpatroner.

På det likwäl kopparpatronstillverkningen, i händelse af behof, må kunna verkställas i en större utsträckning och äfwen å någon på längre afstånd från hufwudstaden belägen plats, har, sedan erforderliga maskiner förut blifwit anskaffade, en särskild verkstad blifwit för nämnda ändamål å Carlsborg inrättad samt försedd med ångmaskin, wattenledning, m. m. Byggnadsarbeten.

Åttskilliga mindre byggnadsarbeten hafwa äfwen blifwit utförda dels wid ammunitionsförrådet i Stockholm, dels wid Carl Gustafs stads gewärsfaktori; hwartill kunnat anwisas särskilda, under Kongl. Maj:ts disposition warande medel.

Tillföning i
Arméens ma-
teriel.

Wid pröfning af uppgjorda förslag om de åtgärder, som wore att från Sveriges sida widtaga för att under kriget mellan Frankrike och Tyskland upprätthålla de förenade rikenas neutralitet och trygga deras säkerhet, förordnade Kongl. Maj:t, i fråga om anskaffning af beklädnads-, remtysgs-, utrednings-, trofs- och sjukvårdsmateriel för Arméen, att, med hänseende till den i Kronans reservförråd befintliga tillgång å hithörande effekter, anskaffningen borde inskränkas till hvad som erfordrades dels för komplettering af stammens materiel, så att densamma blefwe till fältbruk tillräcklig och fullt användbar, dels och för fullständig uppsättning åt en klasß bewäring i öfwerensstämmelse med den för stammen fastställda plan; hwarigenom äfwen wunnes, att den materiel, som sålunda anskaffades, icke blefwe större, än att den under alla förhållanden erfordrades för uppnående af det wigtiga ändamålet, att å ena sidan stamtruppen wore fullt rustad och å andra sidan bewäringen under sina wanliga wapenöfningar försattes i likställighet med stamtruppen. Kostnaden för denna anskaffning, inberäknadt för Arméen erforderliga trofsfordon, har af Arméförvaltningen beräknats till 1,870,461 Riksdaler, deraf 252,000 Riksdaler blifwit anwifade till utgående från det s. k. Mindre kreditivet, 350,000 Riksdaler från Trofvassevolansfonden, 500,000 Riksdaler från de hos Bewäringsefklädnads-direktionerna innestående behållningar och 768,461 Riksdaler från Allmänna Bewäringssonden. Till komplettering af den under Sundhets-Collegium ställda sjukvårdsmateriel har särskildt anwifats 14,000 Riksdaler af de lyftade kreditiv-medlen.

Fältsignale-
ringmateriel.

Enär den hittills anskaffade fältsignaleringsmateriel icke på långt när kan anses för härmed affedt ändamål tillräcklig, har Kongl. Maj:t förordnat, att ytterligare skall genom Landtförswars-Departementets Kommando-Expeditions försorg anskaffas två fälttelegraf-afdelningar, den ena

beräknad för två geografiska mil och två stationer samt ledning på stolpar, och den andra beräknad för fyra stationer med fältkabelledning; till hwilka anskaffningar anvisats 27,000 Riksdaler af lyftade kreditivmedel.

För timmermans-inrättningens wid Arméen utveckling hafwa förberedande försök blifwit anställda samt erforderliga verktyg för timmermannens öfning anskaffade och å wederbörande mötesplatser aflemnade; hwar till nödiga medel blifwit från Trospasjebolansfonden anvisade.

Timmermansmateriel.

För nödig befunnen utwidgning af Exercisqvadrons-etablissemnet wid Herrewadskloster hafwa tillbyggnader egt rum såwäl å derwarande kasernbyggnad som å nuwarande befäls- och sjukstall, hwarjemte ett nytt ridhus af sten med dermed sammanhängande stallbyggnad af korswirke blifwit uppfördt; hwilka byggnader, dertill Kongl. Maj:t warit i tillfälle anwisa nödiga medel, blifwit, med undantag endast af en del inredningsarbeten, under år 1870 fullbordade.

Bybyggnad.

Fästningsbyggnadsarbetet wid Carlsborg samt befästningsarbetena i Stockholms skärgård hafwa fortgått efter af Kongl. Maj:t fastställda arbetsplaner, i den mån anvisade medelstillgångar sådant medgifwit. Desutom har af det s. k. Mindre kreditivet disponerats 208,000 Riksdaler till anordningar för förswaret af de begge sunden wid Warholms fästning, samt till uppförande af jordbatterier på omkringliggande öar och förstärkning af derutanför warande försänkningar, m. m.

Befästningsarbeten.

I anledning af Riksdagens framställning om förlängning af hästvakanskontrakten wid de affutna rusthållsregementena och corpserna, har Kongl. Maj:t, efter det wederbörande rusthållare blifwit hörde och derpå ingått, medgifwit, att de nu gällande kontrakten om Lifregementets Gre-

Förlängning af hästvakanskontrakten.

nadier-corps', Andra Lifgrenadier-regementets, Westgöta regementets och Smålands Grenadier-bataljons tjenstgöring såsom infanteri må ytterligare till 1873 års utgång få förlängas.

Ny rotering. I behörig ordning verkställd rotering af åttfylliga rekognitions-skogs hemman i Westerbottens län samt krononybyggen i Semtlands och krononyhemman i Norrbottens län har under nästlidna år wunnit stadfästelse.

Topografiska
corpsens ar-
beten.

Topografiska corpsens arbeten under år 1870 hafwa omfattat: basmätning å Tuna hed i Stora Kopparbergs län och basens förening med omgifwande triangelnät; triangelmätning af första ordningen i Gestrikland; fullbordande af triangelmätning af andra ordningen i Östergötland för ekonomiska kartewerkets behof; stomkartarbeten i norra delen af Calmar län och östra delen af Söndköpings; fältmätning i Calmar och Söndköpings län; höjdmätningar i Blekinge, Calmar och Kronobergs län, samt anskaffande af materialier för sammandrag till norra delen af en generalkarta öfwer Sverige.

Utom corpsens egen personal hafwa wid dessa arbeten varit anställda 15 från Arméen kommanderade officerare.

Af kartan öfwer Sverige i måttstocken: 1:100000 hafwa bladen Ottenby, Calmar, Carlskrona, Ljungby och Ölmeftad under året blifwit till utgifning färdiga; omfattande dessa kartblad en yta af 87 qwadratmil. Af samma karta äro förut 27 blad utgifna och för närwarande 8 under gravering. En karta öfwer Calmar län i måttstocken 1:200000 är till utgifning i det närmaste färdig. För att fylla ett länge känt behof har af corpsen blifwit sammandragen en generalkarta öfwer Sverige i måttstocken 1:1000000, af hwilken karta södra bladet under året blifwit utgifwet.

Wid arbetena äro anställda 7 gravörer och 2 gravörelever, af hwilka en qwinlig.

Från anslaget till understöd åt behöfwande efter 1808 och 1809 års krig qwarleswande Landtwärnsmän har ett belopp af 25 Riksdaler funnat tilldelas en hwar till sådant understöd berättigad sökande.

Understöd åt
f. d. Landt-
wärnsmän.

Skärgårds-Artilleriets depöt i Göteborg har den 1 Oktober sifflidne år blifwit indragen samt des byggnader och lägenheter å det s. k. Nya Warfvet upplåtna åt Sångwårds-Styrelsen.

Indragning af
Göteborgs
depöt.

Rustningarne wid sjöwapnet år 1870 hafwa, liksom föregående åren, hufwudsakligen haft till föremål att bereda öfning för besäl och manskap, i hwilket ändamål företagits:

Exercis och
rustningar wid
sjöwapnet.

expeditioner med korvetten af Chapman till Atlantiska Oceanen för öfning af kadetter; med ångfregatten Vanadis till Medelhafwet samt med ångkorvetten Gefle under wåren till Westindien och Södra Amerika, hwar- efter detta fartyg begagnats för hemtransporterande af pansarplåt från England och sedermera ånyo utgått på expedition till Medelhafwet; des-utom hafwa segelkorvetterna Josephine och Norrköping varit rustade till expedition, som likwäl i anseende till det å Europas fastland utbrutna kriget blifwit inställd;

öfningsexpeditioner i Östersjön och Bottniska wiken med monito- rerne John Ericsson och Thordön; i Östersjön och Kattegat med briggen Nordensfjöld, denna sednare jemwäl för wetenskapligt ändamål, samt i Stockholms skärgård och genom Göta kanal till Bohuslänska skärgården och Kattegat med en eskader af Skärgårds-Artilleriets fartyg;

expeditioner med kanonångsluparne Motala och Astrid jemte 1 chefsfartyg, 1 bombkanonslup och 1 landstigningskanonslup, till utförande af skjutföningar i Stocholms skärgård med exercisskolans elever, med skoneren Amfion och 1 bombkanonslup för anställande af målskjutningar wid Erstavik; samt med 3 skeppsgossebriggar i Carlskrona skärgård och närliggande farvatten; hvarförutan ångkorvetten Thor och ångfartyget Sköldmön m. fl. varit utrustade till verkställande af transporter, m. m.

Kanonångslupen Ingegjerd har under vintern och våren varit beordrad till Nordsjön, med uppdrag att besöka de fiskeribankar, der Swenske fiskare plåga uppehålla sig och, dereft sådant af behofwet påfallats, bespringa desse äfvensom Norske fiskare med bogsering, proviant och läkarehjälp m. m., samt särskildt under sommaren till Kattegat, i och för verkställande af lodning och undersökning utaf fiskeribankar.

Under den svårare årstiden hafwa, i ändamål att vara till hjälp åt haverister och nödställda fartyg, varit stationerade å Rikets westkust kanonångslupen Gunhild samt wid kusten af Gotland kanonångsluparne Alshild och Swenssfund.

Personalens
instruktion.

Under nästförflutna år har, liksom förut, tjenstledighet på längre tid bewiljats yngre officerare af Flottan, för att lemna dem tillfälle att genom tjenstgöring å främmande nationers frigsfartyg bereda sig öfning, och derunder blifwit dem tillagde stipendier, hwilka, enär de permitterade officerarne samtligen varit anställda i Storbritannisk örlogstjenst, utgått af för sådant ändamål särskildt afsedda medel. Åtskillige officerare hafwa varit beordrade att begifwa sig utrikes, för att taga kännedom om särskilda för sjöwapnets utbildande wigtiga ämnen äfvensom för andra angelägna ändamål, derför ersättning till dem utgått från "anslaget till stipendier för officerare wid sjöwapnets corpsjer under anställning i utländsk tjenst

eller kommandering utrikes"; hvarjemte tillfälle fortsarande lemnats åt officerare, tillhörande sjövapnet och dess corpsjer, att begagna underwisning wid Krigshögskolan å Marieberg, Gymnastiska Centralinstitutet samt Teknologiska Institutets bergsskoleafdelning, allt med åtnjutande under tiden af stadgade förmåner. Uti den för bildande af befäl wid Flottan och Skärgårds-Artilleriet inrättade Sjökrigsskola i Stockholm hafwa under året 3 kadetter och 34 elever åtnjutit underwisning, af hwilka 1 kadett blifwit utexaminerad.

De bewäringsfkyldige inom sjövapnets områden hafwa gemensamt med landtbewäringen, under befäl från Arméen, undergått wapenöfning, med undantag af Blekinge läns bewäringsmanskap, som exercerats af Marinregementets befäl; och hafwa, i afseende på inmönstrade bewäringsfkyldige, som tillhört frivilliga skarpskyttesöreningar, tillämpats bestämmelserna i nädiga Kungörelsen den 11 Augusti 1863.

Bewärings-
manskapets
öfning.

Arbetena å monitorn Lofe hafwa afbrutits, när wid anställda ffjut-försök för utrönande af tornets motståndsförmåga sig wisat, att det samma behöfde förstärkas. Efter det förslag till ny konstruktion af tornet blifwit uppgjort och godkändt har arbetet derå återtagits.

Flottans
fartyg.

Den nya ångforvetten Valder är färdig med undantag af machineriet, hwarå åtskilliga förbättringar funnits nödiga och en ny 12 hästkrafters jernångslup levererad från kronowarfwet i Carlskrona.

En minbåt samt en ångslup äro anskaffade för den wid Skärgårds-Artilleriet bildade minafdelning, samt 2:ne större och 1 mindre bepansrade kanonångbåtar under byggnad wid Bergunds och Stora warfwets härwarande mekaniska werkstäder; hvarjemte det för sjövapnets behof otjenliga fartyget "Activ" försålts, och deremot en mindre obestyckad ångbåt anskaffats för Stockholms station.

Bih. till Riksd. Prot. 1871. 1:a Saml. 1:a Afdeln.

3

Riksoags-Berättelsen.

Reparationer hafwa defutom blifwit verkställda å kanonångslupen Sigrid jemte flera Flottans och Skärgårds-Artilleriets samt Fyr- och Lots-inrättningens både större och mindre fartyg.

Anskaffning af
gröfre kanoner
m. m. Tio stycken 8,08 tumms rofflade bakladdningskanoner med tillbehör och nödiga projektiler äro under anskaffning samt 2,000 remingtongewär, med sabelbajonetter jemte erforderlig ammunition, för sjöwapnets räkning inlöpta.

Stängselsflottorna wid Carlskrona, Warholm och Brandalsund äro iordningställda; hwarjemte ett större inköp af effekter för försärdigande af sjöminor egt rum, äfvensom diwerse angelägna anskaffningar för sjöwapnets stationers behof blifwit fullgjorda, och det stående stenkolöfrrådet wid de samma tillökadt.

Sjömätning-
gar. Sjömätningar hafwa år 1870 fortsatts uti Stockholms skärgård från föregående årens slutpunkter wid Elgö, Yrjan, Blidö och öfter om liggande Kallskärs och Fredals skärgårdsgrupper och utsträckt nordwardt hän, längs fasta landet, omkring 4 geografiska mil till Wätö och Björkö, samt i skärgården öftrigt, öfwer Tjockö och Widdinge, till klippgruppen Swenska Björn, tillsammans utgörande en areal af omkring 14 geografiska mil.

Triangelmätningar å Norrlandskusten hafwa i sammanhang med nästlidne års slutpunkter wid Vålänge by, 1 swenskt mil syd om Neder-Kalix och det i skärgården sydligt derifrån liggande Liffjär, fortgått så, att nödiga signalbyggnader och observationer, för punkternas bestämmande, under sommaren medhunnits till Degerberget, beläget $3\frac{1}{2}$ mil norr om Skellefteå, utgörande en landsträcka af 12 mil.

En ny specialkarta, uti $\frac{1}{50,000}$ skala, öfwer Bohuskusten från Pater-noster-fyren till Måsefjärs-fyr har blifwit färdiggraverad, hwarjemte en

del äldre karteplåtar änyo uppgraverats; och äro under gravering en kustspecialkarta i fortsättning af oswannämnde special samt en kustkarta öfwer Hanö-bugten med Bornholm och en generalkarta öfwer Östersjön och Kattegat.

Från boktryckspressen har utgifwits 12:te häftet af "Underrättelser för sjöfarande"; och är en ny seglingsbeskrifning öfwer Drefund med Belterna samt Östersjökuften intill Stockholms skärgård under året utarbetad och färdig för tryckning. Å Kopparpressen hafwa omkring 7,100 stycken sjöfort år 1870 blifwit tryckta.

På Tylön utanför Halmstad är uppförd en ny linsfyr af 3:dje ord-<sup>Lots- och Fyr-
inrättningen.</sup>ningen i torn af jern med tillhörande boningshus; äfvensom ett nytt större reservfyrfartyg af jern, med tillhörande linsfyrapparater, anskaffadt.

Landsorts fyr är förändrad från spegel- till linsfyr af 2:dra ordningen uti ett öfwer det gamla stentornet uppfördt jerntorn samt Utklipans fyr betydligt förhöjd och i öfrigt på enahanda sätt som Landsorts förändrad, och Hjortens uddesfyr förändrad från olje- till fotogén=fyr.

Wid Winga fyrplats har anbragts en i Nord-Amerika enligt Dabolles konstruktion tillverkad mistlur, affedd att under tjofa gifwa warnings-signaler.

S och för bibringande åt kustbefolkningen i Blekinge af kunskap i byggandet af s. k. Kosterbåtar, hwilka funnits särdeles användbara till lotsbåtar å öppen kust, hafwa båtbyggare från Bohus län å anwisad plats wid Blekingeska kusten fått bygga twänne sådana båtar.

Till uppmuntran åt lotsar, hwilka under swåra omständigheter utgå att möta lotssökande fartyg, har anwisats en summa af 5,000 Riksdaler, hwaraf premier till belopp af högst 20 Riksdaler för hwarje gång blifwit utdelade.

Räddningsanstalterna för skeppsbrutne och de för sjöfartens betryggande anbragta sjömärken hafwa omsorgsfullt blifwit widmakthållna; och de för lots- och fyrpersonalens barn inrättade underwisningsanstalter fortfarande varit flitigt besökta.

Extra machi-
nisters antag-
ning.

I likhet med hvad nästföregående åren egt rum har, till afhjelpande af brist på Machinister wid samtidig rustning af flera utaf Flottans ångfartyg, tillåtelse meddelats till antagande af extra machinister.

Pensionerin-
gen wid sjö-
vapnet.

Med användande af de utaf Riksdagen bewiljade kreditiv har den förbättrade pensioneringen så wäl af Sjöförswarets embets- och tjenstemän samt betjente som af dess gemenskap kunnat upprätthållas i enlighet med derför meddelade föreskrifter.

Nytt formulär
till aflönings-
staterna m. m.

Åtgärder hafwa widtagits, hvarigenom 5:te Huswudtitelns penningställning blifwit lättare öfverskådlig och i enahanda ändamål de särskilda aflöningsstaterna å Huswudtiteln sammanförts i enlighet med nytt formulär.

Utfärdade
Kungörelser
m. m.

Nådiga Kungörelser hafwa utfärdats: under den 20 Maj 1870 angående upphäfwande af den i 1 § af Kongl. Förordningen den 9 Juli 1862 om Lots- och Fyrinrättningen i Riket stadgade skyldighet för Kro- nans fartyg att taga lots, samt under den 29 September om ändring i 4 och 5 mom. af 35 § utaf samma nådiga Förordning.

Jordbruket och
dess bitäin-
gar.

Jordbruket har under det förflutna året varit gynnadt af lyckliga naturförhållanden. Skörden har i allmänhet blifwit god och fullt tillfredsställande.

En större association, benämnd Mälareprovinsernas mejeri=aktiebolag, har under året trädt i verksamhet. Dess ändamål är att inom Stockholms stad och län, äfvensom inom Upsala, Södermanlands och Westmanlands län, uppföpa mjölk och uti dertill på tjenliga ställen anlagda mejerier förarbeta densamma till smör, ost och andra mejeriprodukter.

Fyra nya mejeristationer, wid hwilka lemnas underwising i mejerihushållningen, hafwa under året upprättats, tre i Semtland wid Mörsil, Näs och Offerdal och en i Wermland wid Seffle.

Twå landtbrukskolor hafwa blifwit flyttade, nemligen Glesborgs läns norra landtbrukskola från Westergården till Kilanda samt Christianstads läns landtbrukskola från Marielund till Tunbyholm.

Flyttade
landtbruks-
skolor.

Twå nya betsockerfabriker hafwa under året kommit till stånd, en wid Aslöf i Malmöhus län och en i Hallands län wid Halmstad.

Nya betsocker-
fabriker an-
lagde.

Sedan den år 1868 nedsatta Komité för utarbetande af förslag till stuteriwäsendets ändamålsenliga ordnande afflutat sina arbeten och till Kongl. Maj:t inlemnad betänkande i ämnet, har tryckning af detta Betänkande egt rum; hwarjemte Stuteri=Öfwerstyrelsen samt Landtbruks=Akademien i afseende å de i betänkandet framställda förslag nyligen afgifwit utlåtanden.

Komitén för
stuteriwäsen-
dets ordnande.

Genom nådigt Bref af den 23 Mars till Vänsstyrelsen i Blekinge har Kongl. Maj:t meddelat förklaring angående beskaffenheten af de notar, som få till strömmingsfiske begagnas.

Fissterinäri-
gen.

Umfattande undersökningar beträffande strömmingsfisket i Bottniska wiken hafwa under året blifwit verkställda, hwarigenom wunnits upplysande och wigtiga bidrag till kannedomen om detta fiskes statistik.

Geologiska un-
dersökningar.

Geologiska detaljundersökningar hafwa under året utförts inom Stockholms, Södermanlands, Upsala, Örebro, Malmöhus och Christianstads län på en sammanlagd areal af 29 kvadratmil samt öfverfigts- och rekonosceringar inom Skaraborgs, Wermlands, Stora Kopparbergs och Semtlands län; hwarjemte afwägingar verkstälts inom flere trakter af Riket, tillsammans å en sträcka af 115 mil.

Åtgärd till
winnande af
en fullständi-
gare befolk-
ningsstatistik.

För winnande af större fullständighet i statistiken rörande i Riket ingångna äktenskap, har Kongl. Maj:t, medelst ett under den 21 sifflidne Oktober till Deß Befallningshafwande i länen, äfvensom Öfverståthållare-Embetet i Stockholm afslåtet Cirkulär, hwilket blifwit i Författnings-Samlingen infördt, i uåder förordnat om insändande till Statistiska Centralbyrån af anmälanden och uppgifter om sådana giftermål, som på grund af nådiga Förordningen den 20 Januari 1863 mellan Christen och Mo-saisk trosbekännare inför civil myndighet ingås.

Ändring i
Landtmäteri-
taxan.

Uppå derom af Landtmäteristyrelsen gjord underdånig hemställan har Kongl. Maj:t den 16 sifflidne Augusti utfärdat nådig Kungörelse om förändring af punkten c i § 6 af gällande landtmäteri-taxa.

Ändring i stad-
gan om af-
wittringswer-
ket i Wester-
Norrlands,
Westerbottens
och Norrbot-
tens län.

Under den 26 i samma månad har Kongl. Maj:t, med anledning af en utaf Kammar-Kollegium gjord underdånig framställning i ämnet, utfärdat Kungörelse angående förändrad lydelse af § 18 i gällande stadga om afwittringsverket i Wester-Norrlands, Westerbottens och Norrbottens län.

Andre Landt-
mätaretjen-
sternes indrag-
ning.

Enligt nådig Skrifwelse till Landtmäteristyrelsen af den 3 sifflidne Juni har Kongl. Maj:t indragit då lediga andre landtmätaretjenster samt förordnat, att öfrige sådane tjenster skola, i mån af nu warande tjenste-innehafwarnes afgång, indragas.

Följande, näringarne rörande allmänna författningar hafwa under år 1870 utfärdats, nemligen: den 4 Mars Reglemente för sjömanshusen i Riket; den 25 Maj Kungörelse angående förklaring af nådiga Kungörelsen den 20 December 1862 rörande wisja försigtighetsmått i asseende på upplag och försändning af eldsfarliga oljor m. m.; den 29 Juli, angående rätta förståndet af § 5 i nådiga Kungörelsen den 8 April 1854 om hwad till Swenska handelns och sjöfartens betryggande under frigg mellan främmande sjömakter iakttagas bör; den 26 Augusti, angående ändringar i Förordningen den 12 Februari 1864 om hwad i asseende å passagerare-ångfartygs byggnad, utrustande och begagnande bör iakttagas; den 4 Oktober, angående förbud mot införsel till Riket af nötboskap, får, getter och andra idislande djur; den 27 i samma månad, angående ändring i Kongl. Kungörelserna den 23 Mars samt 13 April 1866 i fråga om föreskrifter till förekommande af smittosamma kreatursjukdomars införande i Riket; och den 9 siftilidne December, angående införsel af fabriks-twättad ull från utrikes af kreaturspeft smittad ort.

Författningar, som röra näringarne.

Sedan genom Kongl. Stor-Britanniska härwarande Bessickning hos Kongl. Maj:t tillkännagifwits, att, under ledning af Stor-Britanniska komitén för 1871 års internationella exposition i London, en serie af årliga utställningar för konst- och industrialster, omfattande alla länder, men för hwarje år endast wisja bestämda klasser af föremål, skall från och med innewarande år komma att ega rum i nämnde stad, har Kongl. Maj:t, som funnit Sverige böra deltaga åtminstone i den första af ifrågawarande konst- och industriutställningar, förordnat en Nämnd, som skall ega granska de artiklar, hwilka kunna ifrågakomma att utställas, och i hwarje särskildt fall besluta, huruwida anmälda föremål må utställas eller ej.

Sveriges deltagande i internationella konst- och industriutställningen i London år 1871.

Ändring i Förordningen om kommunalförhållanden i Stockholm. Sedan Riksdagen bifallit Kongl. Maj:ts förslag angående ändring i §§ 45, 46 och 47 af Förordningen om kommunalförhållanden i Stockholm har Kongl. Maj:t härom den 12 Maj utfärdat nådig Kungörelse.

Författningar i hvarje ämne. Utom de Författningar, som här ofwan blifwit omnämnde, har Kongl. Maj:t under året utfärdat: den 12 Maj förnyad Byggnadsordning, afwensom Gatläggningsordning för Stockholms stad; den 13 Juli Kungörelse angående ändring i reglementet för auktionsverket i Stockholm; den 4 Oktober förnyadt reglemente för allmänna brandförsäkringsverket för byggnader å landet.

Statens jernvägsbyggnader. På den återstående delen af nordvästra stambanan mellan Carlstad och Arwika, utgörande en längd af 6,3 mil, hafwa arbetena fortgått efter den wid årets början af Kongl. Maj:t gillade plan, som affåg banans fullbordande under innewanande år.

Sedan Kongl. Maj:t genom nådigt Bref af den 19 sifflidne Augusti ställt till Styrelsens öfwer Statens jernvägsbyggnader disposition ett belopp af 500,000 Riksdaler utöfwer de af Riksdagen för året anslagna medel i ändamål att fortskynda arbetena, hafwa desamma från slutet af Augusti så framskridit, att de egentliga transferingsarbetena blifwit fullbordade och rälsläggningen å hela denna bansträcka med undantag endast af en half mil verkstälts.

Härförutom hafwa stationsbyggnaderna å alla stationerna, med undantag af Boda, blifwit uppförda och täckta samt alla å linien erforderliga banwaktarestugor fullbordade.

Arbetena å sammanbindningsbanan genom Stockholm hafwa fortgått och hufwudsakligast omfattat: uppmurning af stationshuset jemte banhall, planering och ordnande så wäl af sjelfwa bangården som af

platsen framför stationshuset; utfyllning i Clara sjö; utläggning af ett jernvägs-spår till och utmed kajen i Stadsgårdshamnen; uppförande af de till skydd för påsegling erforderliga stängselflottor och duc d'alber samt åtskilliga kompletteringsarbeten å sträckan mellan Tantogatan och Riddarholmen.

Sålunda har stationshuset å den redan wid årets ingång färdiga grunden blifwit uppmuradt och täckt, inrättningen af de för de egentliga trafiklokalernas uppvärmning afsedda större värmapparater utförd samt inredningen af bottenvåningen påbörjats; hvarjemte pålning m. m. för banhallen utförts.

Plan för arbetena å östra stambanan från Norrköping till Gäbbaryp fastställt plan för arbetena å östra stambanan.
 väster om Linköping är under den 23 sifflidne December af Kongl. Maj:t fastställt.

Af Kongl. Maj:t genom nådigt Bref af den 10 sifflidne Juni an- Jernvägs-undersöknin- gar.
 besålde utskafningar, undersökningar och beräkningar för fullständig och noggrann utredning af frågan om hwilka förändringar i hittills användt byggnadsfätt wid Statens jernvägsbyggnader kunde till åstadkommande af den utaf Riksdagen åsyftade besparing i anläggningskostnaden för norra stambanans fortsättning mellan Upsala och Storwik företrädeswis widtagas, hafwa blifwit verkställda, hwarefter Kongl. Maj:t anbefallt Styrelsen för Statens jernvägsbyggnader att i afseende på användandet af de för innewarande år bewiljade medel till fortsättande af arbetena å norra stambanan mellan Upsala och Storwik, under wilkor att dessa arbeten börja wid Upsala, uppgöra och Kongl. Maj:ts pröfning under- ställa arbetsplan. Widare hafwa undersökningar verkställt för norra stambanans fortsättning norr om Gesle—Dala=banan i hufwudsaklig rikt-

Biå. till Riksb. Prot. 1871. 1:a Saml. 1:a Afdeln.

4

ning från Storvik å nämnde bana öfver Bollnäs, Ljusdal, Torpshammar och Östersund till Norska gränsen; men handlingar, som visa resultatet af dessa undersökningar, hafwa ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

Ensfilda jernwägsanläggningar.

Sedan den komité, som af Kongl. Maj:t blifwit förordnad att utarbeta förslag till plan för framtida ensfilda jernwägsanläggningar, afslutat sina arbeten och afgifwit betänkande i ämnet, har tryckning och utdelning deraf egt rum.

Statens jernwägstrafik.

Genom nådigt Bref till Styrelsen för Statens jernwägstrafik af den 23 siftilidne Mars har Kongl. Maj:t, såsom tillägg till nådiga Förordningen den 21 Oktober 1869 angående frut och andra explosiva ämnens transporterande å jernwäg för lokomotiv, funnit för godt föreskrifwa särskilda wilkor för transport å dylik jernwäg af ammunition från Kro-nans förråd.

Den trafikerade längden af Statens jernwägar har utgjort 104,7 mil och ej under året undergått någon förändring.

Rörelsen å stambanorna har, jemförd med föregående års, wisat en ganska stor liflighet.

I följd häraf hafwa trafikinkomsterna warit betydligt högre än något af de förflutna åren.

Allmänna wäg- och wattenbyggnader.

Bland de med allmänna medel understöddas wäg- och wattenbyggnadsarbeten, som under år 1870 fullbordats, äro följande de wigtigaste, nemligen:

Wäganläggningen från Ramsela socknegrens genom Fjällsjö och Bodums socknar till Låsjö kyrkoby i Wester-Norrlands län;

Kinda båtled mellan Linköping och sjön Nengen;
 Upprensningarne af Vida-ån inom Skaraborgs och Östborgs län;
 Wäganläggningen mellan Åsele och Wilhelmina kyrkobyar i Wester-
 bottens län; samt
 Hamnanläggningen wid Buhöven i Hallands län.

Nörande förhållandet med Statsverkets inkomster och utgifter må här meddelas att en på grund af sednast avslutade Rikshufwudbok eller den för år 1868 upprättad liquid emellan Statsverket och Riksgäldskontoret öfwer nämnda års öfwerfrott, besparingar och brister utwisar ett saldo Statsverket till godo af 4,154,357 Riksdaler 67 öre. Då likwäl Statskontoret då ännu ej till Riksgäldskontoret utbetalt 1868 års bidrag till de å sistnämnda kontor anwisade utgifter 3,318,270 Riksdaler, hade Statskontoret således att kontant hos Riksgäldskontoret utbekomma endast 836,087 Riksdaler, hwilket belopp och blifwit i slutet af fiftlidne Augusti ljustadt.

Liquid emellan
 Stats- och
 Riksgälds-
 werket för år
 1868.

Enligt en i Statskontoret uppgjord approximativ beräkning öfwer förhållandet för år 1869 kommer afwen för nämnda år liquiden med Riksgäldskontoret att sluta med en fordran för Statsverket till belopp af öfwer en million Riksdaler.

Approximativ
 beräkning af
 förhållandet
 för år 1869.

Jordeböfsarbetet i Kammar-Kollegium har under år 1870 fortgått så att alla ränteförvandlingsuträkningarne nu äro granskade och, med undantag för ett fögderi, rättade eller omfkrifna till orterna affända. Af de uppgjorda nya jordeböckerna för Stockholms, Skaraborgs, Kronobergs och Blekinge län har granskningen påbörjats och så långt framfribit, att desamma antagligen kunna inom innewarande års slut rättade eller omarbetade till länen afgå.

Jordeböfs-
 arbetet i Kam-
 mar-Kolle-
 gium.

Underhandlin-
gar med Dan-
mark rörande
tullväsendet.

Sedan sednast församlade Riksdag wid pröfning af Tullwerkets ut-
giftstater för innewarande år antydt att kostnaden för luftbewakningen
möjligen skulle kunna minskas genom en förändrad tullagstiftning å
Danska sidan, har i ministeriel wäg framställning blifwit gjord hos Kongl.
Danska Regeringen om widtagande af åtgärder för tillintetgörande eller
förswärande af den olofliga bränwinsinförsel, som i Skåne eger rum.
Till swar härå har från Danska sidan yttrats den största beredwillighet
att tillmötesgå den Swenska Regeringens önskan, men tillika hemfällts,
huruwida ej den underhandling, som i ämnet kunde finnas böra ega
rum, borde utsträckas jemwäl till andra frågor, hwilkas slutliga ordnande
kunde utöfwa ett wälgörande inflytande på de twänne Rikenas ömsesidiga
handels- och sjöfartsförhållanden; och har i anledning häraf General-
Tullstyrelsen erhållit nådigt uppdrag att i ämnet inleda underhandlingar
med Kongl. Danska Tullstyrelsen.

Waruutförsel
från hamnar
wid Mälaren
med utländska
fartyg.

Till beredande af erforderlig lättnad för landets exportrörelse har
medgifwits att waruutförsel från hamnar wid Mälaren må få ega rum
med utländska fartyg, dock under wilkor att utförseln sker direkt till ut-
rikes ort och att fartygen wid wederbörande tullkammare undergå behörig
tullklarering.

Klaverings-
frihet medgif-
wen Halländ-
ska fiskare och
kustboar.

I hufwudsaklig öfwerensstämmelse med hvad förut är medgifwet
för fiskare i Bohuslänska skärgården har tillåtelse meddelats jemwäl för
Halländska fiskare och kustboar, att då de med barlastade båtar eller endast
medförande hummer afgå till hamnar i Danmark och derifrån återföra
färsk fisk men ej andra waror, under iakttagande af wissta kontrollföre-
skrifter, njuta befrielse från in- och utklarering.

Uppå derom gjord ansökning af ett i Köpenhamn bildadt fiskehandels-
 sällskap, som anmält sig ämna med en sällskapet tillhörig ångbåt, affsedd
 för turer emellan norra kusten af Suttland och Köpenhamn, eller med
 segelbåtar anlöpa fisklägena Råå, Wiken och Mölle, för att derstädes
 uppföpa fiske, har Kongl. Maj:t, med afseende å det gatu, som genom
 detta företag komme att beredas fiskeribefolkningen å en del af Skånska
 kusten, medgifwit att berörda farkoster wid anlöpande af nämnda fisklägen
 må tillswidare wara befriade såwål från fyr- och båkasgifter, lastpennin-
 gar samt lotspenningar då lots icke af dem anlitas, som ock från skyl-
 digheten att iakttaga de i och för inkvarering i Tullstadgan gifna bestäm-
 melser; dock har i sammanhang dermed åtskilliga kontrollföreskrifter blifwit
 meddelade och General-Tullstyrelsen anbefallts att, i händelse det berörda
 fartyg lemnade medgifwande finnes gifwa anledning till missbruk, derom
 göra underdånig anmälan.

Förmåner be-
 wiljade ett
 Dansk fiske-
 handels-säll-
 skap.

För beräkning af Thara å inkommande waror har ny tarif blifwit
 fastställd.

ny Thara-
 tarif.

Sedan till upprätthållande af de förenade Rikenas neutralitet och
 betryggande af deras säkerhet åtskilliga åtgärder funnits nödiga, har Kongl.
 Maj:t till bestridande af dermed förenade utgifter den 11 nästlidne Au-
 gusti förordnat om lyftning af det wid sednast församlade Riksdag, enligt
 63 § Regeringsformen, bewiljade Mindre kreditivet till hela des belopp.

Lyftning af
 Mindre kre-
 ditivet.

Med undantag af några undsättningsanslag, som till lindrande af
 nöd i följd af 1869 års fellsagna skörd i Kopparbergs, Wermlands och
 Semtlands län blifwit bewiljade i början af år 1870, hafwa dylika ut-
 gifter under samma år icke förekommit.

Undsättning i
 afseende till
 misswärt.

Postförändel-
sers antal.

Antalet af med posterna befordrade försändelser har fortfarit att tillwäxa och färskildt har den för så år sedan öppnade utvägen att för förändring af penningar begagna s. k. postanwisingar blifwit mer och mer anlitad.

Nya och för-
ändrade post-
anstalter.

Under det att bland postkontoren det i Säter, i anseende till ortens jämförelsewis obetydliga breswexling, blifwit förändradt till postexpedition, har en ny postanstalt af siftnämnda slag inrättats wid Bengtsforß inom Elfsborgs län samt poststationer öppnats wid Skutskärs lastageplats i Upsala län, Ramlösa jernvägsstation å linien Helsingborg—Eslöf, Mölnbals by i Göteborgs och Bohus län, Ulrikådals flott i Stockholms län, Strand och Gustafsforß i Elfsborgs län, Norsesunds jernvägsstation wid westra stambanan, Engebäckens jernvägsstation wid Uddewalla—Herrljunga-banan och Täckforß i Wermlands län; hwaremot poststationen Västringe i Södermanlands län blifwit tills widare indragen.

Sjöpostförin-
gen till Eng-
land.

För att under det pågående kriget betrygga postförbindelsen med utlandet i allmänhet har den postföring, som med enskilda ångfartyg besörjes mellan Göteborg och England, blifwit utsträckt från en till två gånger i hwarje wecka.

D:o i Sundet.

Äfwenå hafwa åtgärder widtagits, för att så mycket som möjligt förekomma afbrott i sjöpostföringen i Sundet wid de tillfällen under wintermånaderna då de enskilda ångfartyg, hwilka wanligen besörja denna postföring, icke kunna dertill användas.

D:o till Åland.

Sedan under loppet af flera år underhandlingar blifwit förda om anordnande af en direkt sjöfartsförbindelse mellan Sveriges och Finlands fastland, utan att någon öfwerenskommelse derom kunnat träffas, har,

Hufwudsakligen till förekommande af de olyckor, hwilka flera gånger framfallats af postföringens besörjande med rodd- och segelbåtar, ett mindre jernångfartyg blifwit anskaffadt, med hwilket postföringen nu besörjes å linien Grifلهhamn—Eckerö. Genom de i sammanhang dermed widtagna förändrade anordningar i afseende å postutwerlingen med Finland komma utgifterna för ifrågawarande postföring antagligen att uppgå till mindre belopp än hwad de utgjorde då rodd- och segelbåtar dertill användes.

Med anledning af en från Fullmäktige i Ternkontoret gjord framställning och med afseende å wigten för Swenska jernhandteringen att det under kriget synnerligen förmånliga tillfället till beredande af affättning för deß produkter i Ryßland icke lemnades obegagnadt, har för innewarande winter en sjöpostförbindelse blifwit anordnad emellan Stockholm eller någon af deß uthamnar och ändpunkten för den nyanlagda Estländska jernvägen, Baltishport, hwilken förbindelse med bidrag af Ternkontorets medel uppehålles af postångfartyget Sofia medelst regelbundna turer en gång i weckan fram och åter, der ej naturförhållandena sådant förbjuda.

Sjöpostföringen till Estland.

För beredande af större trygghet åt brefutwerlingen hafwa anskaffats nya breflådor. Breflådor af ny konstruktion, uppsunnen af Filosofie Doktor M. Wiberg, hwilka äro så inrättade, att tömningen deraf kan verkställas, utan att den postbetjent, som dertill användes, erhåller tillträde till de bref, som i lådorna förwaras.

På grund af sednaste Riksdags beslut, rörande förändrade bestämmelser för behandling och taxering af wärdeförändelser, som till postbefordran aflemnas, hafwa genom utfärdad nådig Kungörelse afgifterna för breffs rekommenderande blifwit nedsatte och derjemte förordnats, att

Förändrade bestämmelser rörande rekommenderade bref.

breff, som under s. k. slutet rekommendation afgått, hädanefter, om det samma förkommer, alltid skall utan afseende å brefwets innehåll ersättas med ett bestämdt belopp af 50 Riksdaler; hwaremot med ett fullständigt ordnande af öfriga hithörande förhållanden ansetts böra anstå tilldess sådant kan verkställas i sammanhang med utfärdande af en allmän Poststadga.

Instränknin-
gar i post-
sjutsstyldig-
heten.

Slutligen har, med anledning af en framställning från 1868 års Riksdag angående den sedan lång tid tillbaka öfverklagade tungan af postsjutsstyldigheten, icke allenast. posthummanssjutsen blifwit helt och hållet affkaffad, utan och sådana bestämmelser meddelats angående gästgiseri-, håll- och reservsjuts' användande för postföring, att denna utväg för posternas fortskaffande numera endast i undantagsfall kan komma att anlitas.

Nya elektriska
telegraflinier
och stationer.

Det elektriska telegrafnätet har blifwit utsträckt genom anläggning af nya linier eller ledningar från Westerås till Sala, från lastageplatsen Skutskär till Gefle samt från Örnköldswik till Bjästa kyrkoby, hwarjemte privattelegrafstationer inrättats i Sala, Skutskär och Bjästa äfvensom en statstelegrafstation i Kongsbacka.

Nya lednings-
trådar.

Ytterligare ledningstrådar hafwa upplagts å linierna Westerås—Upsala, Söndköping—Malmö och Halmstad—Göteborg.

Svensk-
utländska kon-
trollstationer.

För underlättande af telegrambefordringen och tillwägabringande af full öfwerensstämmelse wid den ömsesidiga kontrollen å korrespondensen mellan Sverige och utlandet har efter öfwerenskommelse med wederbörande utländska telegrafförvaltningar en gemensam Svensk-Nordtysk kontrollstation inrättats i Malmö och eu dylik Svensk-Dansk station i Köpen-

hamn. I sammanhang med den sednare stationens öppnande indrogs den förut i Helsingborg warande kontrollstationen för telegramverlingen med Danmark.

Den år 1859 påbörjade ombyggnaden af äldre telegraflinier med begagnande af stolpar, som till afhållande af röta blifwit särskildt be- Ombyggnad af äldre linier. redda, har under år 1870 fortgått, så att med inberäkning af de på sednare åren med dylika stolpar nyanlagda linier, för närwarande en sträcka af 845,7 geografiska mil eller 94 procent af liniernas sammanlagda längd är försedd med impregnerade stolpar.

Antalet expedierade telegrammer utgjorde år 1869 tillhopa 567,133 Telegram- antalet. eller 12,7 procent mer än under år 1868. Af det nämnda antalet woro 353,647 inländska och 213,486 utländska.

Telegrafverkets inkomster under år 1869 hafwa med 83,182 Riks- Telegrafver- kets inkomster och utgifter. daler 78 öre öfverstigit utgifterna under samma år.

För 1870 års telegrafbyggnadsarbeten har ett belopp af 88,500 Kostnaden för 1870 års telegrafbyggnadsarbeten. Riksdaler varit anvisadt, hwarjemte såsom början till en fond för anskaffande af en ny underwattenskabel till Gotland affatts 30,000 Riksdaler, allt af verkets behållning wid 1869 års slut.

Sedan det Swenska telegrafnätet under år 1870 utwidgats med Det Swenska telegrafnätets omfattning. 5,6 mil i linier och 83,8 mil i trådledning, uppgår hela längden af de förra till 920,5 och af de sednare till 1,954 geografiska mil. Med inberäkning af privat-telegrafstationerna utgör hela antalet af de under Telegrafstyrelsens inseende stående stationerna 131, hwaraf 117 äro elektriska och 14 optiska.

Bih. till Riksd. Prot. 1871. 1:a Saml. 1:a Afdeln.

Riksoags-Berättelsen.

Tillväxt i Kronoparkernas ytvidd har under år 1870 blifwit ökad med 155,446
Kronoparkernas ytvidd. kvadratref.

Fastställda hushållningsplaner. För 54 färfälda allmänna flogar, med en ytvidd af tillsammans 841,000 kvadratref, hafwa hushållningsplaner, afseende dels trafikhugging och dels ordnad blädning, blifwit under året fastställda.

Förfäljning af flerårig afverkningssätt å kronoparker. Å 14 kronoparker i Gefleborgs och Wester-Norrlands län har afverkningssätt för 5 eller 10 år å tillhöpa 228,700 bjelk- och timmerträd af minst 12 decimaltums diameter 6 fot från roten, förfälts till sex färfälda köpare för en summa af 464,920 Riksdaler.

Föreskrifter rörande den finansiella delen af skogsförvaltningen. Rörande den finansiella delen af de allmänna skogarnes förvaltning hafwa erforderliga föreskrifter blifwit af Kongl. Maj:t meddelade.

Åtgärder för bäfverns skyddande. Till förebyggande af djurslaget bäfverns utöblande i Riket har all jagt efter samma djurslag blifwit förbjuden till en början för 5 år, hvarjemte Kongl. Maj:t anbefallt Skogsstyrelsen att afgifwa förslag å några Kronan tillhöriga trakter i Norrland och Lappland, som kunna anses lämpliga för att derstädes, enligt ett af Wetenskaps-Akademien gjordt förslag, bereda ständigt friblysta tillhåll för det ifrågavarande djurslaget.

Förbud mot elgjagt i Götteborgs och Bohus län. Derjemte har all jagt efter elg i Götteborgs och Bohus län blifwit förbjuden likaledes för 5 år.

Skydd för ejderfågeln å Gotland. De för skyddande af ejderfågeln i wisfa af Rikets skärgårdar år 1869 påbjudna åtgärder hafwa under 1870 utsträckt jemväl till Gotland.

Bestyr med elfkog och storkverksstråd öfverflyttade på Skogsstaten. Sedan Kongl. Maj:t beslutat att Marin-Ingenjörstaten borde befrias från åliggandet att ega kännedom om Kronans elf- samt till master och spiror användbara suruffog och att verkställa annan utfyning deraf än

som för sjöwapnets behof erfordrades, hafwa erforderliga föreskrifter meddelats om öfwerflyttande af dessa bestyr på Skogsstyrelsen och Skogsstaten.

Till förekommande af skogsåwertningar i de norra länen har derwarande skogsstatspersonal under den tid af året, då dylika lagöfwerträdelser wanligen föröfwas, varit förstärkt med tre extra jägmästare och ett betydligt antal extra kronojägare och bewakare, hwilket medfört en kostnad af omkring 13,000 Riksdaler.

Åtgärder mot skogsåwertkan i Norrland.

Den komité, som sedan år 1868 varit nedsatt för afgifwande af förslag till ordnande af de Norrländska skogsförhållandena, har numera afslutat sina arbeten; och kommer komiténs betänkande att till trycket befordras.

Skogs-komitén.

Sedan sednast församlade Riksdag uppdragit åt Fullmäktige i Riksgäldskontoret att till beredande af tillgångar för jernvägsbyggnadsarbeten upplägga ett inhemskt amorteringslån å högst 40 millioner Riksdaler, deraf under åren 1870 och 1871 skulle få upptagas 8½ millioner, så hafwa af de till detta lån hörande femprocentsobligationer under år 1870 intill den 1 December, då försäljningen deraf tills vidare inställdes, blifwit försålda, emot 95½ procent af nominalbeloppet, obligationer å R:dr 5,305,700: —
 emot 96 procent " 1,038,300: —
 och emot 97 " " 678,000: —
 R:dr 7,022,000: —

1870 års fonderade statslån.

Riksgäldskontorets öfriga skuld för af Swenska Statsverket upptagna lån utgjorde wid 1869 års slut 112,330,686 R:dr 67 öre.

Statskulden wid 1869 års slut.

Under 1870 har för första gången meddelats en sådan öfversigt af de särskilda Hypotheksföreningarnes ställning, som hädanefter kommer att

Hypotheksbanken och hypotheksföreningarne.

ärligen genom Finans-Departementet offentliggöras. Af denna öfversigt, som affer förhållandet under år 1869, inhemtas, att wid nämnda års flut summan af de amorteringslån, hypoteksföreningarne upptagit, efter afräkning af hvad derå amorterats, utgjorde 162,175,522 R:dr 23 öre, deraf 81,425,058 R:dr 33 öre tillhörde lån, som af hypoteksföreningarne upptagits före den Allmänna Hypoteksbankens inrättande, och 80,750,463 R:dr 90 öre negocierats genom sistnämnda inrättning.

Under år 1870 har ytterligare försäljning af Allmänna Hypoteksbankens obligationer egt rum till ett nominalbelopp af 12,365,600 Riksdaler, hvarigenom wunnits tillgångar för utlemnande af nya lån till hypoteksföreningarne.

Försäljningspriset för dessa obligationer, som wid årets början war 93½ procent, har efter hand höjts, sednast den 12 December till 96½ procent, utan att försäljningen derigenom afbrutits.

I följd af denna förhöjning i obligationernas pris har kapitalrabatten å de till hypoteksföreningarne utgående medel, hwilken wid 1869 års flut war bestämd till 7 procent, funnat efterhand nedsättas, så att den för närwarande utgör endast 3¼ procent.

Mynt-
komitén.

Myntkomitén har under 1870 inkommit med sitt underdåniga betänkande, hwilket blifwit till trycket befördradt.

Enskilda sedel-
utgifwande
banker.

I antalet af de wid början af nämnda år befintliga enskilda sedelutgifwande banker har någon förändring under året icke egt rum, hvar emot nya afdelningskontor af åtskilliga bland dessa banker blifwit öppnade.

Bankrörelsen
i allmänhet.

De synnerligen för jordbruket gynnsamma konjunkturerna under året hafwa icke warit utan inflytande på bankrörelsen, efter hvad en jemförelse med föregående år ådagalägger.

Den 30 fjftlidne September, fom är den fednaste tidpunkt, för hwilken fullständiga uppgifter angående landets samtliga banker nu finnas att tillgå, utgjorde Riksbankens metalliffa kassa i rundt tal 16,847,500 Riksdaler, hwilket belopp med 2,975,400 Riksdaler öfwerftiger metalliffa kassan wid samma tid år 1869. Intill den 24 nästlidna December har berörda kassa ytterligare öfats till 22,593,730 Riksdaler.

Metalliffa
kassan.

Riksbankens, de Enskilda fedelutgifwande bankernas, Fjilialbankernas och Skandinaviffa kreditaktiebolagets upplåning utgjorde ofwannämnda den 30 September: på upp- och affrisning 25,903,400 Riksdaler och på deposition 57,543,900 Riksdaler, utwisande emot förhållandet den 30 September 1869 en tillökning i den förstnämnda räkningen af 4,028,800 Riksdaler och i den sednare af 6,941,300 Riksdaler. Deremot har icke bankernas utlåning öfats i samma mån. Inrikes weplar woro wäl den 30 September 1870 diffonterade för 42,348,800 Riksdaler, eller för 5,772,200 Riksdaler mera än den 30 September 1869, men i lån utestodo förstnämnda dag endast 63,682,100 Riksdaler och å kreditiv 37,969,800 Riksdaler, samt således å den förra räkningen 780,000 och å den sednare 1,542,100 Riksdaler mindre än samma dag år 1869.

Banernas
upplåning.

Banernas
utlåning.

En ökad lifflighet i penningomsättningen inom landet, hwilken hufwudsakligen betjenar sig af bankfedlar, antydes derigenom, att summan utgifna bankfedlar stigit från 57,645,000 Riksdaler den 30 September 1869 till 65,766,600 Riksdaler den 30 September 1870, hwilket innebär en tillwärt af 8,121,600 Riksdaler.

Utgifna bank-
fedlar.

Åf denna fedelstock belöpte 26,087,200 Riksdaler på Riksbanken och 39,679,300 Riksdaler på de Enskilda bankerna.

Bankernas
förråd af obli-
gationer.

Bankernas tillgångar i obligationer utom dem, som tillhöra grundföndshypothekerna, utgjorde den 30 sifflidne September i rundt tal 19,492,000 Riksdaler emot 18,632,000 samma dag år 1869.

Finans-
Departemen-
tets tillsyn
öfwer bank-
rörelsen.

Den år 1868 widtagna anordning för utöfningen af Finans-Departementets tillsyn öfwer de Enskilda bankerna har jemwäl fortwarit under år 1870, och hafwa under samma år särskilda undersökningar anställt i sju olika banker, utan att något af betydighet derwid funnits att anmärka.

Religions-
wården.

Religionswården inom den Swenska kyrkan har, såsom under flera föregående år varit fallet, förswärats af prestbrist, hwilken, om ock mångenstädes ganska tryckande, i allmänhet likwäl icke kan sägas hafwa tilltagit.

Religions-
undervisnin-
gen.

Den kommitté, som med anledning af allmänna Kyrkomötets underdåniga skrifwelse den 1 Oktober 1868 erhållit uppdrag att utarbete ett förslag till ny Katekes, hwilket bör föreläggas näst sammanträdande Kyrkomöte till granskning, har under året varit i werksamhet.

Bibelöfwer-
sättningen.

Sedan Swenska Bibelkommissionen år 1861 från trycket utgifwit en prof-öfwersättning af Nya Testamentet, men de Teologiska Fakulteterna wid rikets båda universitet och de Ecclesiastiska Konsistorierna uti inforbrade utlåtanden öfwer denna tolkning framställt anmärkningar, hwilka ådagalagt, att densamma icke borde i sitt dåwarande skick till kyrkligt bruk antagas, har Bibelkommissionen, som förden skull, enligt Kyrkomötets hemställan, fått sig anbefaldt att företaga en ny bearbetning af nämnda

öfversättning, fortsarande warlti dermed slysfelt, och att detta arbete nu i det närmaste fullbordadt. — Hvad beträffar den af Kommissionen jemwäl utarbetade och genom trycket allmängjorda tolkning af Gamla Testamentets kanoniska skrifter, hafwa de utlåtanden, som Kongl. Maj:t äfwen deröfwer infordrat från Teologiska Fakulteterna och Eklefiasitiska Konfistorierna, ännu icke fullständigt inkommit.

Till uppförande af nio nya kyrkor, till ombyggnad, utwidgning eller reparation af tolf, till tornbyggnad å tre, samt till orgelsagader, altarpnydnader, läktare och predikstolar i fjorton kyrkor hafwa föreslagna ritningar blifwit af Kongl. Maj:t gillade och fastställda. Öppna bref om tillåtelse att genom kollekt och stambof insamla bidrag till kyrkobyggnaders bekostande har Kongl. Maj:t utfärdat för sju församlingar.

Kyrkobyggnader.

Af förekommen anledning har Kongl. Maj:t låtit genom Sin Befallningshafwande i Gotlands län utgå en uppmaning till samtliga landsförsamlingar derstädes att iakttaga wisja af Öfwer-Intendentsembetet föreslagna åtgärder till widmagthållande af de på ön befintliga gamla och såsom minnen af medeltidens byggnadskonst synnerligen märkwärdiga kyrkor, samt till bewarande af deras ursprungliga byggnadsstil.

Af de genom wederbörande Nämnder enligt Förordningen den 11 Juli 1862 uppgjorda förslag till ordnande af presteskapets löneinkomster föredrogos under sifflidet år inför Kongl. Maj:t 184, utaf hwilka 178 stadfästes, nemligen: inom Stockholms län 8, Upsala 4, Södermanlands 12, Östergötlands 6, Kronobergs 15, Kalmar 2, Gotlands 7, Blekinge 4, Kristianstads 8, Malmöhus 32, Hallands 9, Göteborgs och Bohus 6, Elfsborgs 11, Skaraborgs 12, Vermlands 5, Drebro 1, Westmanlands 14, Kopparbergs 5, Wester-Norrlands 6, Semtlands 7, Westerbottens 2

Presteskapets löneförmåner.

och Norrbottens 2. — Vid 1870 års utgång voro tillsammans 1026 sådana ärenden slutligen afgjorda, och omkring 290 pastorat återstodo, för hvilkas presterfkap lönerogleringar ännu ej blifwit af Kongl. Maj:t fastställda.

Sedan Riksdagen, i enlighet med Kongl. Maj:ts nådiga proposition, bewiljat jemwäl för år 1870 ett anslag af 10,000 riksdaler, att till förbättring af de swagast lönade komministrars, kapellpredikanter samt pastorats- och socken-adjunkters lönewilkor utaf Kongl. Maj:t disponeras efter de grunder, som warit bestämda för användandet af de förut till samma ändamål anwifade medel, och Domkapitlen på nådig befallning afgifwit förslag angående de lönetillskott, hwilka ansetts wara till de oundgängligaste behofwens fyllande erforderliga, har nämnda anslag, som jemte behållningar från föregående åren besunnits kunna för 1870 medgifwa de swagaste lönernas uppbringande till omkring 820 riksdaler, blifwit i förhållande härefter af Kongl. Maj:t utdeladt.

Presterliga
lägenheters
delning, in-
dragning
m. m.

I sammanhang med ordnandet af presterfkapets löneförmåner hafwa regleringsnämnderna förehaft till behandling åtskilliga förslag om delning af pastorat, hwilkas storlek ansetts hinderlig för själwårdens ändamåls- enliga handhafwande. Vid nådig pröfning af de frågor i detta hänseende, hwilka under nästlidet år hos Kongl. Maj:t förekommit, har sådan åtgärd beslutits i afseende på fem gäll, nemligen fyra inom Kronobergs och ett inom Kopparbergs län. Deputom har Kongl. Maj:t, uppå Nämndernas förslag, funnit godt att, jemwäl i sammanhang med beslutad reglering af den presterliga aflöningen inom wederbörande pastorat, förordna om indragning af 18 komministraturer, om inrättande af 10 nya komministersbefattningar och en kapellpredikantstjänst, samt om några hemmans förläggande från ett till annat kyrkosamhälle.

Uppå gjorda ansöknings har Kongl. Maj:t fastställt dels ett af Nyköpings Westra stadsförsamling uppgjort förslag till grunder för rösträtt wid prestwal äfvensom wid wal af klockare och organist i församlingen; dels ett af Wisby stads- och landsförsamlingar fattadt beslut rörande röstgrunden wid kapellanswal derstädes.

Författningar rörande presterskapet och kyrkowäsendet.

Sedan presterskapet i Skåne, genom Direktionen för de byggnads-kassa, till nådig pröfning öfwerlemnad ett af presterskapet wid sammanträde den 20 Oktober 1869 antaget förslag till ny författning om prestgårdsbyggnader i Skåne, och underdåniga utlåtanden öfwer förslaget inforrats från Kongl. Maj:ts Befallningshafwande i Malmöhus och Kristianstads län, Domkapitlet i Lund samt Kammar-Collegium, har Kongl. Maj:t funnit godt att, med hufwudsfalligt gillande af nämnda förslag och med upphäfwande af nådiga Förordningen den 3 Februari 1860 angående prestgårdsbyggnader i Skåne, under den 16 nästlidne December utfärda ny förordning rörande denna angelägenhet.

I anledning af framställt förslag till förändrade bestämmelser rörande wilforen för winnande af lärdomsgrader inom de Filosofiska Fakulteterna wid rikets båda universitet, har Kongl. Maj:t den 16 April nästlidet år meddelat nya föreskrifter angående filosofie kandidat- och licentiat-examina, och i sammanhang dermed beslutit att åt wisfa §§ i universitetsstatuterna gifwa förändrad lydelse.

Universitetet.

Uppå wederbörandes förslag har ny utgiftsstat för universitetet i Lund blifwit af Kongl. Maj:t fastställt, att tjena till esterrättelse från den 1 Januari 1871.

Antalet af lärjungar wid rikets elementarlärowerk uppgår för närvarande till omkring 12,700.

Elementarlärowerken.

Bih. till Riksd. Prot. 1871. 1:a Saml. 1:a Afdeln.

Riksdags-berättelsen.

Sedan ett extra anslag af 20,000 riksdaler för utsträckning af frigsbildningen wid rikets offentliga skolor och undervisningsanstalter blifwit ställdt till Kongl. Maj:ts disposition, samt Direktionen för Gymnastiska Central-Institutet afgifwit betänkande och förslag så wäl rörande den plan, hwilken borde i berörda hänseende wid de särskilda slagen af undervisningsanstalter följas, som ock i afseende på användandet och fördelningen af förenämnda anslagssumma, har Kongl. Maj:t, efter det jemwäl för kommande år medel blifwit till nämnda ändamål bewiljade, funnit godt förordna, att öfningar för bibringande af en utsträckt frigsbildning böra ega rum wid de högre elementarläroverken och wid folkskolelärareseminarierna för manliga elever, enligt särskildt meddelade föreskrifter rörande dessa öfningar; och hafwa, i mån af tillgångarne, så wäl målsfjutningsgewär efter Remingtons modell som s. k. salongsgewär, jemte erforderlig ammunition, blifwit genom Ecclesiastik-Departementets försorg till wederbörande undervisningswerk öfwerlemnade.

I afseende på behörighet att wid elementarläroverk söka sådan lärarebefattning, till hwars erhållande icke fordras fullständiga och godkända prof för promotion inom filosofisk fakultet, har Kongl. Maj:t genom Cirkulär till samtliga Domkapiteln och Direktionen öfwer Stockholms stads undervisningswerk förordnat, att den, som aflagt filosofie kandidat-examen, skall styrka sig hafwa wid denna examen undsfått witsord om godkända insigter i wisfa genom det nådiga Cirkuläret bestämde ämnen; i sammanhang hwarmed Kongl. Maj:t anbefalt hemällda embetsmyndigheter att afgifwa utlåtanden i anledning af wäckt fråga, huruwida och i hwilken mån de särskilda disputations- och undervisningsprof, som i läroverksstadgan äro föreskrifna för sökande till lärarebefattningar wid elementarläroverken, må kunna upphöra.

Sedan Riksdagen anhållit, det Kongl. Maj:t wille tillse, att statswerket ej widare bleswe betungadt med någon utgift för arfwode åt dem, som under tjenste- och nådår uppehålla lärarebefattning wid elementarlärowerken, har Kongl. Maj:t funnit godt förklara, att bidrag af statsmedel ide widare må utgå till aflöning åt vikarier, hwilka förordnas att wid elementarlärowerken och pedagogierna bestrida lärarsyflor under tjenste- och nådår, som tillkomma sterbhusdelegare efter innehafware af dessa befattningar.

Enligt nådigt förordnande hafwa rektorerna wid de högre elementarlärowerken under nästlidet års sommar haft sammanträde i Stockholm, dels för att utbyta erfarenhet och åsigter beträffande lämpligaste fättet att gå till wäga i afseende på åtskilliga praktiska anordningar wid elementarlärowerken, dels ock för att öfwerlägga om andra för elementarundervisningen wigtiga ämnen.

I anledning af Riksdagens anmälan att, för utwidgning af elementarlärowerket i Uleå till fullständigt äfwen på latinlinien, blifwit från och med början af år 1871 anwisade 2,000 riksdaler till lön åt en lektor, med wilkor att Norrbottens läns Landsting, enligt sitt åtagande, från samma tid till och med 1874 bekostar aflöning åt en lektor, har Kongl. Maj:t föreskrifwit, att de båda nya lektorstjerner wid nämnda lärowerk skola från början af innewarande år tillsättas.

Sedan Riksdagen anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta genom sakkunnige män företaga en revision af nu gällande stadga för rikets allmänna elementarlärowerk samt af de särskilda, tid efter annan meddelade föreskrifterna rörande densammas tillämpning, och derefter underställa Riksdagens pröfning de förslag till ändringar i nämnda stadga, öfwer hwilka Kongl. Maj:t kunde finna nödigt inhemta Riksdagens yttrande,

har Kongl. Maj:t den 21 sistlidne Oktober uppdragit åt en kommitté att verkställa den begärda revisionen.

För att vinna närmare upplysning om läroverkens tillstånd och undervisningens gång, hafwa dels af Chefen för Ecclesiastik-Departementet och dels af Chefen för den inom detta Departements Expedition bildade afdelning för ärenden rörande den högre undervisningen inspektioner under året blifwit verkställda wid elementarläroverken i Westeras, Carlstad, Wisby och Kristinehamn samt wid Ladugårdslands, Maria, Nicolai och Adolf Fredriks elementarläroverk i Stockholm.

Under nästlidet år hafwa 33 lärarekandidater börjat genomgå det för kompetens till lärarexplor wid elementarläroverken föreskrifna profår.

Folkunder-
visningen.

Höfterminen 1870 uppgick elevernas antal wid folkskolelärare-seminarierna till 589 och wid folkskolelärarinne-seminarierna till 175, eller tillsammans 764. Wid läsårets slut sistlidne wårtermin undergingo 148 manliga och 49 qwinliga elever, således tillsammans 197, fullständig afgangsexamen.

De särskilda afdelningar för småskolelärarinnors bildande, hwilka med nådigt tillstånd blifwit anordnade wid seminarierna i Stockholm och Skara, hafwa under hela det sistförflutna året varit i verksamhet, och tillsammans 48 qwinliga elever derstädes njutit undervisning.

För att bereda seminarii-eleverna ökad tillfälle till praktiska öfningar, har wid hwartdera af seminarierna i Upsala, Lund och Göteborg en småskola blifwit inrättad, och medel äro anwifade till aflöning åt lärare i dessa skolor.

Wid seminariet i Linköping har särskildt tillfälle äfwen under nästlidet år varit beredt för äldre folkskolelärare att erhålla fortsatt undervisning.

Efter erhållet uppdrag har Chefen för den inom Ecclesiastik-Departementets Expedition bildade afdelning för ärenden angående folkundervisningen år 1870 verkställt inspektion wid seminarierna i Stockholm, Linnköping, Lund och Carlstad.

På nådig befallning hafwa samtliga inspektörer öfwer folkskolorna äfwen som rektorerna wid seminarierna under sifftidne sommar sammanträdt i hufvudstaden för att öfwerlägga om åtskilliga för folkskolornas inre och yttre organisation nödiga anordningar; hwarefter nämnde rektorer haft färfildt sammantråde för att utbyta wunnen erfarenhet i afseende på tillämpningen af det förnyade nådiga reglementet för folkskolelärareseminarierna.

Åf folkskoleinspektörernas senast afgifna berättelser har ett sammandrag blifwit inom Ecclesiastik-Departementet utarbetadt och derefter från trycket utgifwet, för att meddelas Riksdagens ledamöter.

Sedan Domkapitlen under år 1869 inkommit med de utlåtanden rörande folkundervisningen, hwilka enligt 13 § i Folkskolestadgan böra hwart tredje år till Kongl. Maj:t ingifwas, och Öfwerstyrelsen för folkskolorna i Stockholm samma år afgifwit dylik berättelse, har Chefen för Ecclesiastik-Departementet låtit såsom bidrag till den officiella statistiken utarbete en öfwersigt af folkskolewäsendets tillstånd wid slutet af år 1868.

Rörande folkskolewäsendets tillstånd wid slutet af år 1869 hafwa sammandrag utaf skolrådets berättelser blifwit genom Domkapitlen ingifna. Enligt dessa berättelser funnos wid nämnda tid i hela riket utom Stockholms stad 10 högre folkskolor, 3,382 egentliga folkskolor, af hwilka 2,204 woro fasta och 1,178 flyttande, samt 3,542 småskolor, eller tillsammans 6,934 folkundervisningsanstalter. Antalet barn inom skolåldern utgjorde 670,669, och af dessa undervisades 201,782 i fasta, 153,445 i flyttande folkskolor, 171,925 i småskolor, 275 i högre folkskolor, 8,005

wid allmänna lärowerf, 22,483 i enskilda skolor samt 94,677 i hemmet; 2,616 barn hade saknat underwising till följd af naturfel, och 15,461 af annan anledning. Wid afgång från skolan hade 45,279 barn undergått pröfning, och 22,478 efter slutad skolgång begagnat fortsatt underwising.

Folkskolorna i Stockholm bestodo, enligt Szwersfityrelsens berättelse, under år 1869 af 173 "afdelningar" med 175 lärare. Antalet barn, som der underwisades, utgjorde 6,732, af hwilka 3,117 tillhörde första, 3,201 andra och 414 tredje klass.

Wid sifflidne Riksdag bewiljades en årlig tillökning af 15,000 riksdaler i de för folkskolewäsendets utweckling och förbättring anslagna medel, och denna summa har af Kongl. Maj:t blifwit anwisad att utgå såsom bidrag åt 45 församlingar för att från innewarande år och allt framgent årligen aflöna 169 biträdande lärare samt upphålla 152 småskolor; och åtnjuta för närwarande 1,287 församlingar understöd för 2,897 småskolor samt till 269 biträdande lärares aflöning.

Af de medel, som anwisats för att höja examinerade folkskolelärares löner öfwer det stadgade minimum, hafwa under nästlidet år 49 församlingar erhållit understöd åt 65 lärare, att årligen utgå; och åtnjuta för närwarande 518 församlingar anslag till detta ändamål för 625 lärare. — Årligt understöd för att höja examinerade lärares löner till minimibeloppet uppbäres för närwarande af 1,339 församlingar åt 1,841 lärare. För år 1870 hafwa ytterligare 37 församlingar till enahanda ändamål erhållit anslag åt 77 lärare. — Samma år hafwa 459 församlingar, som i anseende till medellöshet ej kunnat bekosta aflöning till erforderligt belopp åt sina folkskolelärare, erhållit särskilda bidrag med tillsammans 20,000 riksdaler af det för sådant ändamål bewiljade anslag.

Genom Kungörelse den 2 nästlidne December har Kongl. Maj:t, i öfwerensstämmelse med Riksdagens framställning och efter samtliga Domkapitlens hörande, förordnat om ändring i 7 mom. af 6 § uti Kongl. Stadgan angående folkunderwisningen den 18 Juni 1842, såsom denna § lyder i Kongl. Kungörelsen den 29 September 1853.

Under den 11 sifflidne November har Kongl. Maj:t fastställt förnyadt reglemente för Gustavianiska Barnhuset i Norrköping, och den 30 påföljande December förordnat om ändrad lydelse i åttskilliga delar af det för Lunds stifts högre folkskolor utfärdade reglemente.

§ ändamål att för nedsatt pris aflåtas till folkskolorna och kostnadsfritt utdelas till folkskolelärare-seminarierna, är följande underwisningsmateriel dels fullbordad, dels under arbete, nemligen: tredje upplagan af Läsebok för folkskolan, wäggtaslor öfwer djurriket, samt litografierade skrifböcker.

Enligt den af Direktionen öfwer folkskolelärarnes pensionsinrättning afgifna berättelse för 1869, egde wid detta års slut 2,186 skoldistrikt delaktighet i inrättningen för tillsammans 2,886 folkskoleläraretjenster. Inrättningens kapitalbelopp uppgick wid nämnda års utgång till 479,215 riksdaler 86 öre. — Genom Kongl. Maj:ts beslut den 9 December 1869 har den för folkskolelärare i Linköpings stift bildade särskilda pensionsinrättning blifwit upplöst och de till denna inrättning anslagna statsmedel öfwerlemnats till folkskolelärarnes allmänna pensionsinrättning.

Af de till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för medellösa döfstumma barn afsedda anslag hafwa under sifflidet år bidrag bewiljats nio sådana anstalter, nemligen i Stockholm (den så kallade Dystra Skolan), Göteborg (en i förstaden Haga och en å Nya Warfvet), Malmö, Carlskrona, Hernösand, Hjorteds socken i Linköpings

Uppfostrings-
anstalter för
döfstumma
barn.

stift, Munktorps socken i Westerås stift och St Ibbs socken (ön Swen) i Lunds stift. Antalet af de wid dessa anstalter wårdade och underwifade barn uppgick under året till 216. — Kongl. Maj:t har af allmänna medel bewiljat understöd åt en sakkunnig person för att i utlandet inhemta kannedom om der brukliga sätt att ordna uppsöftrings- och underwisingnsanstalter för döfstumma.

Wetenskap,
antiquiteter.

Medelst lemnade understöd af anslaget till resestipendier samt läroböckers och lärda werks utgifwande har Kongl. Maj:t fortfarande beredt förtjente wetenskapsbidfare tillfälle dels till forskningsresor och dels till allmängörande af deras lärda arbeten. — För de medel, som anwifats till offentliggörande af handlingar, hwilka äro af wigt för fäderneslandets historia, har Riksarkivet ombeförjt fortsatt utgifwande af konung Gustaf I:s Registratur, hwaraf femte bandet, omfattande året 1528, med det snaraste från trycket utkommer. Under arbete är dels fortsättning af den förteckning öfwer arkivets pergamentsbref, hvars första och andra band, upptagande sådana bref för åren 1351—1400, redan utgifwits, och dels en samling af Swenska kyrkolagsförslag från reformationstiden intill medlet af 1600:talet.

Den af Witterhets- Historie- och Antiquitets-Akademien förordnade Antiquitets-Intendenten har under år 1870 företagit forskningar i Småland, hufwudsakligen inom Westbo, Östbo, Sunnerbo, Mo och Westra härad, samt afgifwit berättelse om sin werksamhet under år 1869, då han besökte Marks, Kinds, Bollebygds, Ås, Wedens, Redwägs och Gåfene härad i Westergötland. — Statsanslaget till bekostande af runstenars uppsökande och afteckning samt teckningarnas utgifwande har äfwen under nästlidet år uppburits af R. Dybeck, som fortsatt sina undersökningar inom Stockholms län och utgifwit ett nytt häfte af arbetet "Swerikes

Runurkunder", hvaraf 50 exemplar blifwit för statens räkning aflemnade. — Utaf anslaget till uppsökning af fäderneslandets fornlemningar och upprättande af förteckningar öfwer sådana har bemälda Akademi år 1870 lemnat understöd åt Uplands Fornminnesförening samt några enskilde forskare, för att anställa undersökningar i Upland, Södermanland, Westmanland och Östergötland.

Efter det att Riksdagen bewiljat anslag till byggnads uppförande i Humlegården för Kongl. Biblioteket, har Kongl. Maj:t godkänt den af Öfwer-Intendentsambetet derstädes föreslagna plats för byggnaden och anbefalt Embetet att widtaga nödiga åtgärder i afseende på de planerings- och grundläggningsarbeten, hwartill medel blifwit för innewarande år anvisade.

Kongl.
Biblioteket.

Sedan Kongl. Maj:t, i anledning af Riksdagens framställning, låtit utarbета förslag dels till ny författning angående fattigwården i riket och dels, i sammanhang dermed, till wisfa ändringar i Stadgan om försvarslösa och till allmänt arbete förfallna personer, samt öfwer dessa förslag infordrat underdåniga yttranden af Kammarrätten och Kongl. Maj:ts samtliga Befallningshafwande i länen, hwarefter sårskilde kommitterade erhållit nådigt uppdrag att, efter tagen kännedom af dessa yttranden, verkställa granskning af omförmälda förslag och afgifwa det utlåtande och ytterligare förslag i ämnet, hwartill en sådan granskning kunde för- anleda, hafwa kommitterade till Kongl. Maj:t inkommit med sitt betänkande och med förslag till ny fattigwårdsförordning.

Fattigwård.

Sedan Rikets Ständer i skrifwelse den 18 Februari 1863 gjort underdånig framställning om meddelande af föreskrifter i ändamål att förekomma den under namnet käckbensbrand (fosfornekros) kända sjukdom,

Sjukwård
m. m.

Bih. till Riksd. Prot. 1871. 1:a Saml. 1:a Afdeln.

7

Riksdags-Berättelsen.

som wisat sig bland de med tillverkning af fosfortändstickor sjskellatte arbetare, har Kongl. Maj:t, efter inhemtande af Sundhets-Collegii utlåtande och förslag, den 18 Februari 1870 utfärdat förordning i ämnet.

Med anledning af Rikets Ständers i underdånig skrifwelse den 12 Juni 1866 gjorda framställning har Kongl. Maj:t, efter wederbörandes hörande, under den 6 Juni siftilidet år förklarad, att rättighet till läkareyrkets utöfning må tillkomma äfwen qwinna, då hon afslagt de i författningarna förefkrifna prof för sådan rättighets winnande; i sammanhang hwarmed Kongl. Maj:t förordnat, att wid Carolinska Medico-Kirurgiska Institutet tillfälle skall beredas de qwinliga medicine studerande, som sådant önska, att genomgå en särskildt för dem inrättad lärokurs i anatomi, och för sådant ändamål anwisat medel till inredning af dissektionsfal och anskaffande af der erforderlig materiel.

Rättighet till tjenstårsberäkning lika med civile läkare i statens tjenst, på de i nädiga Kungörelsen den 17 Oktober 1840 förefkrifna wilkor, har Kongl. Maj:t medgifwit åt de af styrelsen öfwer statens jernvägsbyggnader antagne läkare för helfowården wid stambanorna; åt den wid Stockholms stads Arbetsinrättnings sjukhus anstälde läkare; åt två Andre stadsläkare i Malmö; åt de fullt legitimerade Swenske läkare, hwilka wid Malmöhus läns sjukwårdsinrättningar i Lund anställas såsom underläkare eller amanuensjer; åt två i Göteborg antagne distriktsläkare, samt åt en i köpingen Örnstöldswik, en wid Wissta warf och en i Ytter-Lännäs socken i Wester-Norrlands län stationerad läkare.

Apoteks-
wäsendet.

Ett sjelfständigt apotek med personligt privilegium har blifwit beslutadt, att anläggas wid Eslöfs jernvägsstation i Malmöhus län, med wilkor att apoteksörörelsen derstädes må fortfara endast för den tid legitimerad läkare finnes på platsen anställd.

Uppå gjorda underdåniga framställningar har Kongl. Maj:t tillåtit, att å hwardera af följande platser, nemligen: wid eller i närheten af stationen för provincial-läkaren dels i Mås och dels i Grangärdes distrikt inom Kopparbergs län; i Vyskils köping uti Göteborgs och Bohus län; wid Storsviks jernvägsstation i Gefleborgs län; i Skurups by inom Skurups socken uti Malmöhus län, samt i Ytter-Lännäs socken uti Wester-Norrlands län, så länge legitimerad läkare derstädes är anställd, ett medicamentsförråd må af någon närboende apoteks-innehafware, som kan finnas dertill willig och lämplig, hållas allmänheten till handa, på föreskrifna villkor, genom en af Sundhets-Collegium godkänd föreståndare.

Wid 1868 års utgång uppgick barnmorsocknas antal i hela riket till 1,812, af hwilka 124 woro bosatta i Stockholm, 335 i andra städer och de öfriga på landsbygden. Under loppet af år 1870 hafwa 109 barnmorsock-elever blifwit wid rikets trenne läroanstalter underwisade i allmänna förlofningskonsten och, efter med dem anställdt afgangsförhör, förklarats berättigade att utöfwa barnmorsockeyrket. Bland dem hafwa 52 utgått från Stockholms läroanstalt, 36 från Göteborgs och 21 från Lunds. Af sålunda utexaminerade barnmorsockor hafwa i Stockholm 46 och i Göteborg 22, hwilka samtliga gjort sig wäl kända för insigter och färdighet i den egentliga barnmorsockkonstens utöfning, äfvensom för pålitlighet och ett hedrande uppförande, ytterligare erhållit underwisning i den instrumentala förlofningsläran, och, sedan de wid anställdt förhör befunnits derutinnan ega behörig skicklighet, förklarats berättigade att under wisfa villkor utöfwa jemmäl denna del af förlofningskonsten.

Barnmorsock-
wäsendet.

Antalet af vaccinerade barn steg år 1869 till 81,861. För nitisk och skicklig utöfning af skyddskoppymningen utdelades belöningar, dels i

Skyddskopp-
ymningen.

medaljer, dels i penningar och dels i vaccinations-instrument, till 103 personer.

Veterinär-
väfendet.

Bid Veterinär-institutet i Stockholm uppgick år 1869 lärjungarnes antal till 45, af hvilka 3 blifwit under året antagne. Nio lärjungar aflade fullständig examen, och två afgingo till annat yrke. Utom institutets elever, hafwa 20 personer, bland hvilka 9 smeder, en från hwardera af Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Westmanlands, Kopparbergs, Sämtlands, Wester-Norrlands, Westerbottens och Norrbottens län, erhållit underwisning i hofbeslagskonsten.

Bid Veterinär-inrättningen i Skara utgjorde år 1869 lärjungarnes antal 19, bland hvilka en afled och två afgingo till annat yrke. Semte inrättningens elever blefwo 10 smeder underwisade i hofbeslagskonsten.

Kongl. Maj:t förblifwer Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbewägen. Stockholms Slott den 18 Januari 1871.

C A R L.
(L. S.)

AXEL ADLERCREUTZ.